

[Aksel Møller.]

klarere besked. Jeg husker, at vi heller ikke fandt den besked fyldestgørende, men det er gået tilbage siden med hensyn til indholdet af åbningstaler, desværre. Jeg skal med et par enkelte citater belyse forskellen.

Statsminister Hans Hedtoft sagde:

„Valutastillingen er endnu ikke betryggende, og beholdningens størrelse er meget beskeden i forhold til landets udenrigsomsætning.“

Denne eller en lignende erkendelse finder man ikke i den højtærede statsministers tale forleden, skønt vor valutabeholdning som bekendt ikke er større end dengang; desværre er netop det modsatte tilfældet. Hans Hedtoft gav også klar besked om, hvilken politik hans regering ville følge. Han sagde:

„Det har længe været åbenbart, at renteniveauet her i landet var for højt.“ — skønt det dog dengang var væsentligt lavere, end det er i dag. Men om rentepolitikken var der heller ikke et ord i den højtærede statsministers tale. Og hvad mener statsministeren om den erklæring, hans forgænger fremsatte i sin første åbnings-tale om regeringens vilje til at søge et væsentligt antal boliger opført ud over det ordinære byggeprogram? Der var dog på disse områder en politisk målsætning, medens der i den åbningstale, vi hørte forleden, kun var henholdende bemærkninger.

Der kan naturligvis være én god grund til, at statsministeren ikke har villet følge i sin forgængers spor med hensyn til klar besked om sin politik. Aldrig har man nemlig oplevet en sådan fiasko som den, der har ramt den politik, socialdemokratiet som nyt regeringsparti udformede i efteråret 1953. Man kan ikke sige, at regeringspartiet er kommet sovende til denne fiasko, det har ærligt og redeligt prøvet på at opfylde sine løfter. Det sænkede renten imod vore advarsler, og jeg må måske erindre om, at det var dengang, den højtærede finansminister var så dristig under en finanslovdebat — det var i december 1953 — at feje alle advarsler, ikke blot dem, der kom fra venstre og konservative, men også dem, som kom fra det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard, af bordet med en bemærkning om, at socialdemokratiet fortsat ønskede den lavest mulige rente, og med en henvisning

til, at han på dette tidspunkt allerede havde truffet foranstaltninger til den rentelettelse, som senere har vist sig at være en af årsagerne til vore nye valutavanskeligheder, en rentelettelse, der da også måtte opgives igen — som bekendt er renten i dag den største, vi har haft i mands minde.

I januar 1954 prøvede regeringen på at forcere boligbyggeriet frem, også mod vore advarsler. Det var jo kommet ind i en solid og rolig rytme, en rytme, der tillod en langsom og gradvis forøgelse af byggeriet. Men åbningstalens ord skulle efterleves, og hvad blev følgen? Sådanne tilstande på bygge-markedet, at byggerytmen blev slået i stykker og det samlede byggeri væsentligt nedsat.

På den måde kunne man fortsætte. Den høje regering er ikke uforskyldt kommet til sine vanskeligheder.

Hvad om den højtærede statsminister havde talt om årsagerne til, at valutavanskelighederne kunne holde 3 års fødselsdag sammen med regeringen, og om grundene til, at regeringen ikke påtænker yderligere foranstaltninger imod dem? Den højtærede statsminister kunne passende have skildret disse årsager, f. eks. med nogle citater hentet fra den betænkning, som formandskabet for det såkaldte samordningsudvalg har afgivet her i efteråret. I denne betænkning står der meget, man kan få forstand af, men der står intet, som kan bestyrke statsministeren i, at der er grund til at lægge noget lys-syn for dagen. Og jeg kan heller ikke se, hvad der skulle kunne begrunde et lyssyn.

I marts 1955 sluttede den høje regering sammen med det radikale venstre et af de såkaldte kriseforlig: ved hjælp af nye store byrder for befolkningen skulle forbruget begrænses. Så vidt jeg erindrer, ville de nye afgifter i de to år, som kriseforliget skulle omfatte, indbringe ca. 800 mill. kr. Der er nu gået 1½ år, og man tør vel gå ud fra, at ca. 600 mill. kr. af de 800 mill. kr. nu er kommet i statskassen. I den samme tid er nationalbankens valutagæld kun blevet formindsket med ca. 58 mill. kr. Det er dog ikke noget særlig strålende resultat. Sjældent har så meget skullet ofres for at vinde så lidt.

Det kommer der ud af, at kapløbet mellem løn- og prisniveauet efterhånden har berøvet den forbrugsbegrænsende politik